

ההגדרה של "עבודות חשמל" (חוברת 55 - דצמבר 93) (11-40)

הבעיה

תקן מס' IEC 0269 של הנציבות הבינלאומית לאלקטרוטכניקה, הדרוש בדרישות לנתיכים למתח נמוך, מכיל, בין היתר, חלק מס' 2 העוסק ב"נתיכים למתח נמוך - דרישות נוספות לנתיכים לטיפול על-ידי חשמלאים מוסמכים (נתיכים שנועדו בעיקר לשימושים תעשייתיים)" ואילו חלק מס' 3 עוסק ב"נתיכים למתח נמוך - דרישות נוספות לנתיכים לטיפול על-ידי אנשים בלתי מיומנים (נתיכים שנועדו בעיקר לשימוש ביתי ושימושים דומים)".

בטרם יאומץ החלק השלישי הנ"ל על-ידי מכון התקנים הישראלי כחלק של התקן הישראלי לנתיכים, שמספרו הוא ת"י 230, נשאל מכון התקנים שאלה אם אימוץ כזה, המתיר טיפול בנתיכים על-ידי אנשים בלתי מיומנים, דהיינו על-ידי אנשים שאינם חשמלאים מורשים, עלול לעמוד בסתירה להוראת חוק החשמל המגדיר "עבודת חשמל", המותרת לחשמלאי מורשה בלבד, באופן הבא:

"התקנה, בדיקה, שינוי, תיקון או פירוק של מתקן חשמל, לרבות השגחה על ביצוע עבודה כאמור, ועריכת תוכניות טכניות לביצועה".

תשובת הועדה

כבר נתקלנו בשאלות דומות בעבר, אפילו לגבי "העבודה" של החלפת נורות שרופות, והבענו את דעתנו, כי פעולות "חשמליות", כביכול, כמו החלפת נורות, החלפת נתיכים המיועדים להחלפה ללא שימוש בכלים, הפעלת מתגים וכיוצא באלה, אינן נחשבות ל"עבודות חשמל".

גם אם רצינו, משום מה, לאסור פעולות כאלה על-ידי הציבור הרחב ולייעד אותן לחשמלאים בלבד, הרי היה זה בבחינת "גזירה שהציבור איננו יכול לעמוד בה".

לכן קבעה הועדה שוב, כמענה לשאלה הספציפית לעיל, כי פעולות כגון החלפת נורה, החלפת נתיך מתוברג או נתיך בעל אלמנט ניתך חליף (נתיך "אנגלי") אינן מחייבות שימוש בכלי לביצוען ולכן אינן נחשבות לעבודות חשמל.